



**Coimisiún na Scrúduithe Stáit**  
**State Examinations Commission**

**Leaving Certificate 2019**

**Marking Scheme**

**Finnish**

**Higher Level**

### **Note to teachers and students on the use of published marking schemes**

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

### **Future Marking Schemes**

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

**I Tehtävä**

**(30/100)**

**Vastaa kaikkiin kysymyksiin.**

**1. Selitä omin sanoin seuraavat ilmaisut:**

- a. työvoima = ammatinharjoittajat ja työtä tekevät ihmiset, työpaikkojen henkilöstö
- b. sukupolvi = yksi taso vanhempien ja heidän jälkeläistensä muodostamassa jatkumossa
- c. tekosyy = syy, joka ei ole todellinen vaan keksitty, usein hätävalheeksi
- d. nykypoliitikot oikealla ja vasemmalla = tällä hetkellä toimivat aktiiviset poliitikot puoluekannastaan riippumatta, sekä vasemmistolaista että oikeistolaista kantaa edustavat poliitikot
- e. Kattia kanssa. = väheksyvä ilmaus, jolla osoitetaan edellä sanotun olevan valheellista tai muuten arvotonta

(5 x 1)

**2. Kerro omin sanoin, millainen on kolumnin kirjoittajan, Janne Saarikiven työ.**

Tekstissä:

(3) Käyn päivittäin yliopistossa, opetan ja tutkin. Olen kirjoittanut kirjoja. Olen kolumnisti, esiinnyn televisiossa ja luennoin. Minulla on melko suuri palkka, hävettävän suuri. Mutta väittäisin, että minulla ei ole työtä.

**3. Miksi kirjoittaja sanoo, että hänellä "ei ole työtä"?**

Tekstissä:

(4) Työn kuuluisi kai olla jotakin, mihin myyn aikaani ja voimiani. Mutta käytän aikani ja voimani paljolti itseni kehittämiseen ja uteliaisuuteni tyydyttämiseen, siis elämään. Jos yliopistot katoaisivat kokonaan ja tutkimusalallani ei olisi työpaikkoja, jatkaisin kuitenkin tutkimusta mahdollisuuksien mukaan. Samoin jatkaisin tämän kolumnin kaltaisten tekstien tuottamista.

(5) Esimerkiksi veturinkuljettaja tuskin jatkaisi työtään minuuttiakaan potkujen jälkeen. Veturinkuljettajan ja professorin työ on itse asiassa niin erilaista, että on typerää kutsua molempia samalla sanalla.

(6) Professori voi jäädä aamulla nukkumaan, ellei ole luentoa tai tapaamisia. Hän voi mennä töihin lounasaikaan luettuaan aamulla opinnäytteitä kotonaan.

**4. Kirjoittaja sanoo, että modernisaatio on ollut suomalaisten "suuri tarina". Selitä, mitä hän tarkoittaa tällä ja miksi hän pitää modernisaatiota Suomen "suurena tarinana".**

Tekstissä:

(9) Kun Suomi sata vuotta sitten itsenäistyi, kolme neljännestä väestöstä tuotti pelkkää ruokaa. Tällä hetkellä alle kaksi prosenttia työvoimasta tuottaa enemmän ravintoa kuin miljoonien ihmisten massa tuolloin.

(10) Tämä on suuri tarinamme, modernisaatio. Ihminen on muuttunut yhteisöön sidotusta ravinnontuottajasta yksilöksi, joka uskoo olevansa vapaa ja itse valitsevansa kohtalonsa. Samalla työ on muuttunut välttämättömyydestä oman identiteetin luomiseksi.

**5. Työväenliike laulaa kärsimyksestä, sorrosta ja orjuudesta. Selitä, miksi nämä ovat laulujen perinteisiä aiheita. Voisivatko mielestäsi nämä aiheet esiintyä nykypäivänä sävelletyissä lauluissa? Perustele näkemyksesi.**

Tekstissä:

(12) Ihmiskunnan historia on pyrkimystä työstä eroon. Muisto työn alkuperäisestä merkityksestä on säilynyt työhön liittyvässä sanastossa. Esimerkiksi ruotsin *arbete* on tarkoittanut kärsimystä ja venäjän *rabotat* orjatyötä. Ranskan *travailler* on johdettu muinaisen roomalaisen kidutuslaitteen *tripaliumin* nimestä. Ihminen sidottiin siihen raajoistaan ja sitten ruoskittiin.

(13) Mutta nykypoliitikot oikealla ja vasemmalla lupaavat kansalle vain lisää työtä eli kärsimystä ja orjuutta. Heidän ajatuksissaan työ on hyvinvointia, koska työstä maksetaan veroja ja työttömille taas maksetaan valtion rahaa.

(14) Kattia kanssa. Työssä on nyt kuten ennenkin paljon sellaista, jota ei pitäisi lisätä vaan vähentää. Kun työväenliike laulaa työn orjuudesta, se on aivan oikeassa. Ihmiset iloitsivat kun teknologia vapautti heidät maanviljelystä, ja kun toinen teknologia teki tylsän tehdastyön tarpeettomaksi. Nykyäänkään ei pitäisi patistaa ihmistä puhelinmyyjäksi markkinoimaan turhia tuotteita vasten tahtoaan. Tavoitteenamme nyt kuten antiikin aikana ei tule olla täystyöllisyys ja talouskasvu, vaan vapaa ihminen, joka ei työskentele.

Lisäksi kokelas perustelee oman näkemyksensä, jossa huomioi maailman ja samalla työelämän muuttumisen.

**6. ” En myöskään ymmärrä, miksi palkkani on niin paljon parempi kuin konkreettisia hyödyllisiä asioita tekevien veturinkuljettajan tai sairaanhoitajan.” (8) Kommentoi Saarikiven ihmettelyä. Millaisesta työstä sinun mielestäsi tulisi maksaa hyvää palkkaa? Perustele.**

Tekstissä kirjoittaja vertailee:

(5) Esimerkiksi veturinkuljettaja tuskin jatkaisi työtään minuuttiakaan potkujen jälkeen. Veturinkuljettajan ja professorin työ on itse asiassa niin erilaista, että on typerää kutsua molempia samalla sanalla.

(6) Professori voi jäädä aamulla nukkumaan, ellei ole luentoa tai tapaamisia. Hän voi mennä töihin lounasaikaan luettuun aamulla opinnäytteitä kotonaan. Veturinkuljettaja, jonka juna lähtee 9.06, ei voi saapua asemalle kello 11.27 kahvikuppi kädessään ja sanoa, että ajelen tänään Turkuun tavallista myöhemmin, kerkiäähän sitä.

(7) Toisaalta professorin työ ei lopu koskaan. Hän jää neljän jälkeen konttorille kirjoittamaan ja herää yöllä hikisenä muistelemaan vastaamattomia viestejä. Veturinkuljettaja taas ei vuoron päätyttyä jää huvin tai häpeän takia ajelemaan Helsingin ja Pasilan väliä.

Edellisen kommentoimisen lisäksi kokelas ilmaisee oman näkemyksensä ja perustelee sen esimerkiksi tuottavuuden ja talouskasvun näkökulmasta tai humanitaarisista näkökulmista.

## II Tehtävä

(30/100)

**Kirjoita noin 100 sanan mittainen kommentti tekstin väitteeseen:**

” Tavoitteenamme nyt kuten antiikin aikana ei tule olla täystyöllisyys ja talouskasvu, vaan vapaa ihminen, joka ei työskentele.”

Kokelaan on hyvä aloittaa määrittelyä, mitä täystyöllisyydellä ja talouskasvulla tarkoitetaan. Tärkeää on myös selvittää, miten elää ja millainen on vapaa ihminen -- kuinka hän elättää itsensä ja mihin käyttää aikansa. Havainnollistavat esimerkit tukevat määrittelyä. Kokelas voi kirjoittaa siitä, miten vapauttaa

tavoitellaan ja mitä se tuo tullessaan. Näin kokelas päätyy osoittamaan väitteen kanssa samanmielisyyttä tai erimielisyyttä. Kokoava yhteenveto on eduksi.

### III Tehtävä

(40/100)

**Kirjoita noin 300 sanan essee. Valitse aiheeksesi toinen näistä.**

1. Kuvittele tulevaisuuden työelämää. Millaiset ammatit säilyvät, mitkä poistuvat? Millaisia ammatteja tulee lisää? Miten ja missä työtä tehdään? Millä alalla kuvittelet itse toimivasi? Voit hyödyntää aiheesta aiemmin mahdollisesti lukemaasi. Pohdi asiaa noin 300 sanan esseessä.

Esseen tulee olla rakenteellisesti eheä: aiheeseen johdatteleva aloituskappale, selkeät käsittelykappaleet, kokoava päätäntä. Kokelas ilmaisee oman kantansa perustellen ja havainnollistaen. Esseessä voi olla yleisen tason käsittelyä sekä yksityiskohtaisempia tapausesimerkkejä. Kokelas voi hyödyntää pohjatekstiä esseessään, mutta näkökulman tulee suuntautua selkeästi tulevaisuuteen.

Tai

2. Välivuosi lukion jälkeen – järkevä valinta vai ajanhukkaa? Pohdi asiaa molemmista näkökulmista ja anna perusteltu vastauksesi noin 300 sanan esseessä.

Esseen tulee olla rakenteellisesti eheä: aiheeseen johdatteleva aloituskappale, selkeät käsittelykappaleet, kokoava päätäntä. Kokelaan tulee käsitellä aihetta sekä hyödyn ja kokemuksen että menetetyt ajan näkökulmasta. Vertailurakenne on sopiva, mutta muutkin rakenneratkaisut voivat tulla kysymykseen, kunhan teksti vastaa tehtävänantoon. Kokelas ilmaisee oman kantansa perustellen ja havainnollistaen.



